

Handläggare
Åström Sinisalo Tobias

Datum
2016-02-19

Diarienummer
AMN-2016-0053

Arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsberättelse 2015

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att i enlighet med förslag godkänna nämndens Verksamhetsberättelse för 2015,

att överlämna Verksamhetsberättelse 2015 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, kommunens mottagande av nyanlända, stöd till integrationsinsatser, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Förslag på arbetsmarknadsnämndens verksamhetsberättelse 2015 presenteras i Bilaga 1. Verksamhetsberättelsen är kort sammanställning av nämndens verksamhetsår 2015. I verksamhetsberättelsen beskrivs viktiga händelser, måluppfyllelse, utveckling och framtida utmaningar inom nämndens ansvarsområde. Fördjupad analys och uppföljning av nämndens ekonomi och verksamhet rapporteras i ärende AMN-2016-0037 Bokslut 2015.

Verksamhetsberättelsen utgör arbetsmarknadsnämndens nämndavsnitt i kommunfullmäktiges årsredovisning 2015, med reservation för mindre revidering eller komprimering.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Direktör

Bilaga 1 AMN Verksamhetsberättelse 2015

Arbetsmarknadsnämndens Verksamhetsberättelse 2015

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, kommunens mottagande av nyanlända, stöd till integrationsinsatser, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Viktiga händelser under året

Sedan hösten 2015 har Sverige och Uppsala kommun mött ett kraftigt ökat antal asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn och inflyttningen förväntas fortsätta att öka. Under 2015 har exempelvis den ökande tillströmningen av anhöriga till nyanlända inneburit utmaningar för nämndens åtagande att ordna boende. Volymökningen har medfört dyra sÄrlösningar.

Nämnden var först i landet med att teckna en överenskommelse med Arbetsförmedlingen för att minska arbetslösheten bland unga (DUA). Överenskommelsen omfattar bland annat insatser i form av traineejobb och utbildningskontrakt och ger en fördjupad lokal samvekan.

Nämnden har initierat ett lokalt arbetsmarknadsråd där bland annat Arbetsförmedlingen ingår med syftet att verka för att målen i den nationella arbetsmarknadspolitiken ska uppnås utifrån de lokala förutsättningarna.

Nämndens måluppfyllelse

ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	Budget	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2015	2015
Kostnader	664,5	684,5
Intäkter exkl. kommunbidrag	100,3	121,8
Nettokostnader	564,1	562,6
Kommunbidrag	564,1	564,1
RESULTAT	0,0	1,5
Nettoinvesteringar	3,6	0,9

Arbetsmarknadsnämnden redovisar ett ekonomiskt resultat för 2015 där kostnaderna ligger 1 507 tkr under de budgeterade. Motsvarande verksamheter hade under 2014 kostnader på 1 604 tkr under de budgeterade.

Nämnden redovisar följande ekonomiska resultat per verksamhetsområde 2015: Politisk verksamhet - 441 tkr, Konsumentfrågor 296 tkr, Föreningsbidrag 252 tkr, Vuxenutbildning 6 012 tkr, Ekonomiskt bistånd -15 534 tkr, Flyktingmottagning 54 tkr samt Arbetsmarknadsinsatser 10 864 tkr. Nämnden följer därmed kommunfullmäktiges beslutade budgetram men frångår den på verksamhetsnivå för att nämnden ska klara en ekonomi i balans. Kommunbidraget för ekonomiskt bistånd var otillräckligt och därför har nämnden kompenserat detta genom sänkta kostnader i övriga verksamhetsområden som inte är lag- eller rättighetsstyrda.

Nämndens målsättning att fler *Uppsalabor ska ha egen försörjning* har inte uppnåtts. Andelen och antalet invånare som fått ekonomiskt bistånd ökade något under 2015 jämfört med 2014 och. Detta beror främst på förändrade flyktingströmmar som lett till att fler nyanlända har ansökt om ekonomiskt bistånd. Antalet personer som fått ekonomiskt bistånd som inte är nyanlända har däremot minskat. Fler deltagare har fått kommunala arbetsmarknadsinsatser per månad 2015 än året innan. Andelen som avslutas till arbete eller studier har dock minskat. Bedömningen är att detta beror på att de

personer som kommer till kommunens arbetsmarknadsverksamhet i större utsträckning än tidigare har en mer komplex problematik och står längre från arbetsmarknaden.

Arbetslösheten är hög bland personer som har en psykisk funktionsnedsättning. En metod med tidigt arbetsfokus har börjat användas i ordinarie verksamhet under året. Fler personer får nu stödet än tidigare och nämndens del av målet om att fler *människor med funktionsnedsättning ska erbjudas arbete och sysselsättning* är uppnått.

Nämnden har också som målsättning att *utbildningsresultaten ska förbättras* och andelen godkända deltagare har ökat både inom teoretisk gymnasial vuxenutbildning och inom gymnasial yrkesutbildning. För grundläggande vuxenutbildning har andelen godkända minskat marginellt. Elevers upplevelser av sina studier är andra former av utbildningsresultat. I enkäten för 2015 till elever på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning var andelen positiva svarande lägre på nästan alla frågor jämfört med 2014. Svarsfrekvensen för enkäten för 2015 är endast ca 40 procent, men utifrån de svar som finns märks att för de två största utbildningsanordnarna har en försämring mellan åren skett t ex inom områdena att vara med och planera undervisning eller när det gäller att veta vem som ska kontaktas vid klagomål eller synpunkter på utbildningen. För den kommunala utbildningsanordnaren, Vuxenutbildningen Linné, har en försämring skett för nästan varje fråga i enkäten jämfört med resultaten för 2014. Orsaker till detta är bland annat kostnadsanpassning av skollokaler och rationaliseringskrav som genomförts under året. Uppföljningen av kommunens vuxenutbildning har förstärkts och ett systematiskt kvalitetsarbete för utbildningen har introducerats inom egen regi, vilket bör ge effekt framöver.

Drygt 700 nyanlända med uppehållstillstånd har bosatt sig i kommunen under året. Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utöka antalet anvisade nyanlända som beviljats uppehållstillstånd i Uppsala från 50 till 150 personer. Endast 50 personer kunde dock anvisas, främst på grund av bristen på bostäder i kommunen. Detta innebär att målet om att vara en *öppen och solidarisk kommun avseende flyktningmottagande* inte har uppfyllts. Nämnden har inrättat en ny mottagningsenhet för att bättre kunna samordna mottagandet av nyanlända, underlätta deras kontakter med kommunen och för att bättre kunna identifiera behov av kommunala insatser. Nämnden ger även stöd till bland andra Röda korsets internationella träffpunkt och behandlingscentrum, Mötesplats Kontakten i Gottsunda och har partnerskap med Nyby Vision för integrationsskapande insatser.

Utvecklingen inom nämndens ansvarsområden

	2011	2012	2013	2014	2015
Ekonomiskt bistånd					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	107	107	107	102
Nettokostnad per invånare	1 472 kr	1 511 kr	1 473 kr	1 450 kr	1 445 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	- 298 kr	- 279 kr	- 365 kr	- 310 kr	-
Antal bidragshushåll/1 000 invånare	24	24	23	24	24
Avvikelse jämfört med R8**	- 9	- 9	- 11	- 9	-
Barn som ingår i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd av alla barn i kommunen	-	3,0 %	2,6 %	2,5 %	-
Avvikelse jämfört med R8**	-	- 1,3	- 1,9	- 1,7	-
Återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd (andel)	-	-	24 %	21 %	22 %
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	- 5	- 13	- 8

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

** Minus betyder färre antal eller andel i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

I Uppsala är det en mindre andel invånare jämfört med många andra liknande kommuner som har ekonomiskt bistånd. Andelen barn och ungdomar med ekonomiskt bistånd är också färre. Uppsala har dock en hög kostnad för ekonomiskt bistånd per hushåll. Det beror bland annat på att kostnaden för att hyra en bostad är relativt hög i Uppsala. Renovering av bostadsbeståndet med höjda hyror ökar kostnaderna ytterligare. Många av de som får ekonomiskt bistånd i Uppsala får också detta under långa sammanhängande perioder.

	2011	2012	2013	2014	2015
Arbetsmarknad					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	106	101	127	109
Nettokostnad per invånare	542 kr	570 kr	572 kr	679 kr	-
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	+15 kr	+ 53 kr	- 45 kr	- 10 kr	-
Andel till arbete eller studier vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet	-	-	39 %	47 %	44 %
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	+ 14	+ 18	+ 11
Andel av invånarna i åldern 14-18 år som haft feriejobb/-praktik via kommunen	-	-	18 %	18 %	19 %
Avvikelse jämfört med R8**	-	-	+ 5	+ 4	+ 6

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

** Plus betyder större andel i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

Med tanke på den låga arbetslösheten i Uppsala så satsar kommunen mycket på arbetsbefrämjande och kompetenshöjande insatser för arbetslösa och feriejobb till ungdomar jämfört med andra liknande kommuner. Uppsalas utmaning inom området är att utveckla insatserna för personer som är i behov av ett omfattande stöd för att nå en egen försörjning och att bibehålla ett gott resultat.

	2011	2012	2013	2014	2015
Vuxenutbildning					
Nettokostnadsutveckling med 2011 som basår	100	119	115	112	114
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning per invånare	60 kr	68 kr	78 kr	88 kr	76 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	- 60 kr	- 55 kr	- 40 kr	- 41 kr	-
Nettokostnad gymnasial vuxenutbildning per invånare	225 kr	311 kr	221 kr	280 kr	205 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	- 32 kr	+ 2 kr	- 71 kr	- 22 kr	-
Nettokostnad svenska för invandrare per invånare	211 kr	218 kr	292 kr	254 kr	281 kr
Avvikelse per invånare jämfört med R8*	+ 45 kr	+ 29 kr	+ 96 kr	+ 43 kr	-

* Plus betyder högre kostnader i Uppsala, minus betyder lägre kostnader i Uppsala jämfört med genomsnittet för R8-kommunerna.

I jämförelse med andra kommuner inom nätverket (R8) så avviker inte Uppsalas resultat för vuxenutbildningen nämnvärt. När det gäller betygsresultat har en översyn av riktlinjer för bedömning gjorts som ger en bättre grund för jämförelser både internt inom kommunen och med andra kommuner från och med 2016.

Framtida utmaningar

De kommande åren kommer gruppen nyanlända att öka kraftigt i takt med att de personer som nu är asylsökande i riket får uppehållstillstånd. Under 2016 kommer 616 personer anvisas för boende i kommunen och åren därefter sannolikt fler och dessutom tillkommer ett ökat antal mottagna anhöriga. Utan en utvecklad mottagning och långsiktig planering är risken stor för en ineffektiv etablering som kan leda till arbetslöshet, segregation och stora kostnader. En stor utmaning finns också i bostads- och boendeförsörjningen för de nyanlända.

Antalet elever inom sfi är drygt tusen fler 2015 än under 2014 och ökningen förväntas fortsätta de kommande åren. Detta genererar också en ökning av antalet elever i vuxenutbildningen både på grundläggande och gymnasial nivå.

Utbildning i sfi är en rättighetsutbildning där kommunen har en skyldighet att tillgodose efterfrågan. Anpassning krävs för att inte riskera att kvaliteten generellt försämras med sämre förutsättningar att tillgodose individuella behov. I och med skärpta lagkrav 2016 är kommunen också skyldig att erbjuda studie- och yrkesvägledning i större omfattning än tidigare. Kommunen måste dessutom möta behov av att kombinera praktik, arbete och studier.

Trots en god arbetsmarknad har många hushåll ett långvarigt biståndsmottagande. Exempelvis ökar antalet hushåll med långvarigt biståndsmottagande (10 av 12 månader). Många saknar sjukpenning eller har låg aktivitets- eller sjukersättning och många arbetslösa saknar arbetslöshetsförsäkring. Det krävs därför långsiktigt stöd för att hjälpa sjuka och långtidsarbetslösa.

Nämnden kommer att utveckla formerna för hur kommunen stödjer och samverkar med sociala företag. I arbetet ingår att utarbeta förslag till kommunövergripande policy och riktlinjer samt att beskriva sociala företags behov av stöd.